

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-82-95>

УДК 001.895:338.48-44(1-22)(477.82)

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ, ЯК ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

INNOVATIVE DEVELOPMENT OF RURAL TOURISM IN VOLYN REGION AS A FACTOR OF MODERNIZATION OF THE TOURISM INDUSTRY

Худоба Тарас Володимирович

аспірант,

Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана БоберськогоORCID: <https://orcid.org/0009-0009-3254-0283>**Khudoba Taras**

Ivan Boberskyi Lviv State University of Physical Culture

У статті досліджено теоретичні засади та практичні аспекти інноваційного розвитку сільського зеленого туризму у Волинській області як чинника модернізації туристичної галузі. Проаналізовано туристично-рекреаційний та історико-культурний потенціал регіону, соціально-економічні передумови розвитку галузі та просторову структуру розміщення агросадиб. Визначено основні проблеми, що стримують розвиток сільського туризму, зокрема інституційні, інфраструктурні та безпекові. Обґрунтовано роль цифровізації, екологічних технологій і кластерного підходу як ключових інноваційних напрямів. Розглянуто кластер «Водні плеса Камінь-Каширщини» як приклад ефективної кластерної моделі розвитку сільських територій і підвищення їх туристичної привабливості. Запропоновано практичні напрями впровадження інноваційних інструментів для активізації розвитку сільського туризму в регіоні.

Ключові слова: сільський туризм, туристичний потенціал, Волинська область, сталий розвиток туризму, кластерний підхід, діджиталізація.

The article examines the principles, approaches and potential of innovative development of rural green tourism in Volyn region as an important factor of modernization of the regional tourism sector. Rural green tourism is considered as a multifunctional socio-economic activity combining recreation, environmental, cultural and economic components and contributing to diversification of employment and sustainable development of rural territories. The study substantiates that Volyn region possesses significant natural-recreational and historical-cultural potential, including a dense network of rivers and lakes, high forest cover, protected areas, national nature parks and a large number of cultural heritage sites, which create favorable conditions for the development of rural tourism. At the same time, the development of rural green tourism is constrained by a complex of institutional, infrastructural and organizational barriers, such as insufficient legal regulation, lack of reliable statistical data, weak marketing support, limited access to financial resources, low qualification of farmstead owners and the absence of a unified digital platform for booking and promotion of agro-estates. Security challenges and geopolitical risks, especially in the northern border areas of the region, also significantly affect tourism attractiveness. The paper analyzes the territorial distribution of agro-estates in Volyn region and reveals a pronounced spatial concentration within Kovel district, which is associated with the recreational potential of the Shatsk lake area. The article emphasizes the importance of innovation implementation, particularly digitalization, ecological technologies and cluster-based development models. A successful example of cluster formation is the rural tourism cluster "Vodny Plesa of Kamin-Kashyrskiy Region", created within an international development project, which demonstrates the effectiveness of network cooperation, branding and integrated tourist product formation. The research concludes that cluster-based models and innovative approaches contribute to increasing competitiveness of rural tourism, stimulating local entrepreneurship, improving employment opportunities and ensuring sustainable socio-economic development of rural communities in Volyn region.

Keywords: rural tourism, tourism potential, Volyn region, sustainable tourism development, cluster approach, digitalization.

Постановка проблеми. На сьогодні у час у воєнного стану в країні внутрішній туризм здобуває першість серед видів відпочинку, і провідне місце в ньому займає сільський туризм. Жителі міст все частіше бажають провести відпустку в межах своєї області у гостинних господарів сільських садиб. З огляду на це, місцеві господарі можуть стати двигуном зростання локальної економіки.

Сільський туризм належить до екологічних видів туризму, які чинять незначне антропогенне навантаження на довкілля. Також, важливою є його соціальна складова, оскільки позитивний вплив сільського туризму на сільські населені пункти полягає в розширенні сфери зайнятості населення не тільки у виробничій галузі, але й у галузі обслуговування та туризму, що в свою чергу сприятиме досягненню цілей сталому розвитку регіону.

Завдяки потужному туристично-рекреаційному потенціалу територія Волинської області має усі передумови для розвитку сільського туризму. Проте, лише наявність туристично-рекреаційних ресурсів не достатня для розвитку туризму, оскільки існує низка проблем з організації сільського туризму, які залишаються відкритими, особливо що стосується дослідження інноваційних підходів розвитку сільського туризму.

У сучасних умовах глобальних змін туристична галузь зазнає трансформацій, зумовлених попитом на екологічно чистий, безпечний та культурно насичений відпочинок. На цьому тлі сільський туризм стає одним із найуспішніших напрямів. Він поєднує відпочинок у природному середовищі, ознайомлення з народними традиціями та участь у сільськогосподарських активностях. Волинська область є одним із регіонів України, де цей напрям може стати ключовим чинником сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика розвитку сільського зеленого туризму широко висвітлена у працях вітчизняних науковців. Так, В.І. Биркович розглядає сільський зелений туризм як пріоритетний напрям розвитку туристичної галузі України та ефективний інструмент активізації сільських територій [3]. Юрій Зінько акцентує увагу на його ролі у формуванні регіональної туристичної політики та диверсифікації туристичного продукту, а також підкреслює значення сільського туризму у формуванні позитивного іміджу територій [5]. У дослідженнях О.М. Саковської обґрунтовано вплив сільського зеленого туризму на соціально-економічний розви-

ток територій і виокремлено основні бар'єри його функціонування [10]. В.В. Іванишин та О.А. Дудзяк підкреслюють доцільність адаптації міжнародного досвіду розвитку сільських територій, зокрема країн Європи та США [6]. С.П. Батиченко та Л.В. Мельник у своїй роботі розглядають сільський зелений туризм як стратегічну складову сталого розвитку сільських територій [1].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість наукових праць, присвячених розвитку сільського туризму, проблематика його інноваційного розвитку на регіональному рівні залишається недостатньо дослідженою. У більшості робіт розглядаються загальні організаційно-економічні аспекти функціонування сільського туризму, тоді як питання впровадження інноваційних підходів, цифровізації послуг, розвитку туристичних кластерів та оцінки їх впливу на модернізацію туристичної галузі Волинської області висвітлені фрагментарно, що зумовлює необхідність подальших наукових досліджень у цьому напрямі.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз принципів, підходів та потенціалу інноваційного розвитку сільського туризму у Волинській області.

Виклад основного матеріалу дослідження. Всесвітня туристична організація визначає сільський зелений туризм, як складну багатоаспектна діяльність, що включає в себе пішохідні прогулянки, гірські походи та альпінізм, кінні прогулянки, спортивні та оздоровчі подорожі, полювання й рибальство, а також інші, менш спеціалізовані форми туризму [12].

У роботі В.І. Бирковича сільський зелений туризм визначається як пріоритетний напрям туристичної галузі України. Автор зазначає, що «Сільський зелений туризм – це специфічна форма відпочинку в приватних господарствах сільської місцевості з використанням майна та трудових ресурсів особистого селянського, підсобного або фермерського господарства, природно-рекреаційних особливостей місцевості та культурної, історичної та етнографічної спадщини регіону» [3, с. 140].

Особливістю сільського зеленого туризму є перебування туриста в екологічно чистому середовищі, що знаходиться на певній території віддаленої від урбанізованого середовища з можливістю безпосередньої участі у сільськогосподарських процесах, пов'язаних з обробітком землі, доглядом за тваринами, збором лісних ягід тощо [10, с. 184].

В тих селах, де розвивається сільський туризм, більша кількість населення, менше безробіття, більший відсоток економічно активного населення [6].

Волинська область має всі передумови для розвитку сільського туризму, що зумовлено потужним туристично-рекреаційним потенціалом території. Область характеризується багатими природно-кліматичними ресурсами, зокрема сприятливими кліматичними умовами, наявністю річки Прип'ять та її найбільших приток – Горині й Стиру, значною кількістю озер, серед яких найбільшими є Світязь, Пулемецьке, Люцимер та Турське. Важливою передумовою є також висока лісистість території (близько 34 %), де переважають хвойні ліси, що мають значну рекреаційну цінність. У межах області налічується понад 400 територій та об'єктів природно-заповідного фонду, зокрема природний заповідник «Черемський» та три національні природні парки – «Шацький», «Прип'ять-Стохід» і «Цуманська пуща», одним із завдань яких є рекреаційна діяльність та екологічні види туризму.

Вагомою складовою туристичного потенціалу регіону є його багата історико-культурна спадщина. У Волинській області під охороною держави налічується понад 508 архітектурно-історичних об'єктів національного та місцевого значення, із них: 73 – пам'ятки громадської архітектури, 219 – пам'яток сакральної (культової) архітектури, 31 – архітектурні монументи та скульптурні пам'ятники, 146 – археологічні пам'ятки, 41 – музей [7, с. 73].

Важливою соціально-економічною передумовою розвитку сільського туризму у Волинській області є особливості її адміністративно-територіальної структури. Область характеризується значною кількістю сільських населених пунктів – 1054 села, у яких станом на 01.12.2021 проживало 488,2 тис. осіб, що становить 47,8 % загальної чисельності населення регіону [11]. В умовах обмежених можливостей працевлаштування у сільській місцевості сільський зелений туризм розглядається як ефективний інструмент диверсифікації зайнятості населення, формування додаткових джерел доходів для домогосподарств і місцевих бюджетів, а також стимулювання розвитку місцевої інфраструктури та підприємницької активності.

Незважаючи на значний туристично-рекреаційний потенціал Волинської області, розвиток сільського зеленого туризму стримується комплексом інституційних, організаційно-економічних та інфраструктурних проблем.

Однією з ключових є відсутність повної та достовірної статистичної бази, оскільки значна частина агросадиб функціонує без офіційної реєстрації, що ускладнює оцінювання реального стану галузі та знижує ефективність управлінських рішень. Іншою перешкодою є також недостатній рівень розвитку нормативно-правового забезпечення, що регламентує діяльність суб'єктів сільського зеленого туризму, зокрема у частині стандартизації послуг, механізмів підтримки та кластерної взаємодії, що негативно позначається на інвестиційній привабливості галузі та якості туристичного продукту [10, с. 186].

Серед організаційних чинників можна відзначити низьку якість локальних систем управління, брак проектного досвіду, слабку маркетингову підтримку й мережеву взаємодію між суб'єктами туристичної діяльності, що стримує формування конкурентоспроможних туристичних продуктів і ускладнює просування регіону на туристичному ринку [8;10].

Додатковими стримуючими чинниками виступають низький рівень розвитку транспортної та сервісної інфраструктури, віддаленість сільських територій від економічних центрів, обмежений доступ до фінансово-інвестиційних ресурсів, недостатній рівень кваліфікації власників агросадиб у сфері обслуговування, а також відсутність спеціалізованого інформаційного ресурсу де розміщена інформація про садиби, перелік послуг, вартість проживання та можливість бронювання. Сьогодні інформацію про свої садиби господарі розміщують на різних інформаційних ресурсах таких як booking.com, google travel, restlib, соціальних мережах (Facebook, Instagram), власних вебсторінках та регіональних туристичних платформах, що призводить до фрагментації інформаційного простору та ускладнює пошук і порівняння туристичних пропозицій для потенційних споживачів.

Відсутність єдиного цифрового реєстру агросадиб з інтегрованими сервісами онлайн-бронювання, відгуків і сертифікації якості послуг знижує прозорість ринку, стримує впровадження інноваційних цифрових рішень та обмежує можливості ефективного маркетингового просування сільського зеленого туризму Волинської області на внутрішньому й міжнародному туристичних ринках.

У сучасних умовах на розвиток галузі також негативно впливають військово-політичні ризики та питання безпеки, що знижує туристичну привабливість окремих територій [1, с. 59]. Особливо гостро ці чинники проявля-

ються у північній частині Волинської області, яка, з одного боку, характеризується високим туристично-рекреаційним потенціалом, а з іншого – має спільний державний кордон з Республікою Білорусь, що обумовлює підвищений рівень безпекових ризиків та стримує туристичні потоки.

За даними Волинської обласної державної адміністрації, у 2024 році в області офіційно було зареєстровано 298 агросадіб, які функціонують у межах чотирьох адміністративних районів.

Найбільша концентрація сільських агросадіб у Волинській області спостерігається в межах Ковельського району, де зосереджено 233 об'єкти, що становить понад три чверті від їх загальної кількості в області. Значно нижчі показники характерні для Луцького району, в якому функціонує 47 агросадіб, та Камінь-Каширського району – 18 агросадіб [11].

Таким чином, територіальна структура розміщення агросадіб характеризується яскраво вираженою просторовою концентрацією у північно-західній частині області, що зумовлено високим природно-рекреаційним потенціалом, передусім Шацького поозер'я та прилеглих територій. Варто зазначити, що фактична кількість агросадіб, які функціонують на території Волинської області, є значно більшою, ніж офіційно зареєстрована, оскільки значна частина власників здійснює діяльність без належної державної реєстрації та перебуває у «тіньовому» секторі економіки. Це ускладнює формування достовірної статистичної бази, обмежує можливості державної підтримки та стримує процеси інноваційного розвитку сільського туризму в регіоні.

Впровадження інновацій в сільському туризмі сприятиме його подальшому розвитку залучаючи більше відвідувачів. Загалом до інновацій в туризмі слід віднести, перш за все, ті нововведення, які супроводжуються:

- відновленням та розвитком духовних і фізичних сил туристів;
- якісно новими змінами туристичного продукту;
- підвищенням ефективності функціонування інфраструктури туризму;
- збільшенням результативності управління, стійким функціонуванням і розвитком туристичної сфери країни;
- підвищенням ефективності процесів формування, позиціонування та споживання туристичних послуг;
- прогресивними змінами факторів виробництва;

– покращення іміджу і конкурентоздатності підприємств [4, с. 22].

До інноваційних підходів розвитку сільського туризму у Волинській області можна віднести – цифровізацію, екологічні технології, кластерний підхід та розвиток автентичних продуктів.

Цифровізація – це насамперед мобільні додатки для вибору агросадіб, цифрові карти та QR-маркування туристичних об'єктів, віртуальні тури, електронні квитки та онлайн-бронювання, просування через соціальні мережі.

До екологічних технологій можна віднести створення еко-садіб, використання екологічних матеріалів у будівництві, системи очищення води та сортування відходів, влаштування сонячних панелей.

Кластерний підхід – це стратегія розвитку, що об'єднує географічно розташовані взаємопов'язані туристичні підприємства (готелі, ресторани, транспорт, атракції, освітні заклади), постачальників послуг та інституції для спільного створення унікального туристичного продукту, підвищення конкурентоспроможності регіону, інновацій та ефективної маркетингової взаємодії.

У Волинській області вже наявний успішний кейс формування та розвитку кластеру сільського зеленого туризму. У 2021 році в межах реалізації проєкту «Перспективи сталого розвитку сільських територій» розпочалося створення кластеру сільського зеленого туризму «Водні плеса Камінь-Каширщини». Проєкт реалізовувався у партнерстві з міжнародною благодійною організацією DRA «За Європейське громадянське суспільство» та ГО «Спілька сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні» за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини.

Передумовами створення такого кластеру є наявність на території Камінь-Каширської територіальної громади 7 річок, 10 озер, 3 об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення та 31 об'єкту місцевого значення, 76 пам'яток історико-культурної спадщини, Церква Різдва Пресвятої Богородиці 1723 р., Стрітенський Михнівський монастир 1642 р., добре збережено автентичну матеріальну і духовну культуру полісся, звичаєві та обрядові характеристики і незаймані природні ландшафти. Метою створення такого кластеру є забезпечення необхідних передумов для зростання туристичних потоків в громаді, що сприятиме сталому соціально-економічному розвитку регіону, збіль-

шенню надходжень до місцевого бюджету, зменшення рівня безробіття, збереження й раціональне використання природно-ресурсного та історико-культурного потенціалу, а також підвищить інвестиційну привабливість Камінь-Каширської територіальної громади [9, с. 28].

Кластер об'єднав зусилля органів місцевого самоврядування, суб'єктів туристичної діяльності громадських організацій, природоохоронних територій та власників агроосель для розвитку сільського зеленого туризму в регіоні. Туристам пропонуються подорожі Національним природним парком «Прип'ять-Стохід» катером, велосипедом, кінною підводою, човном та пішки, мандрівки заповідними місцями, відвідування духовних святинь, заняття різними видами активного туризму (кінний, водний, велосипедний), відвідування народних умільців та майстер-класи, спеціалізовані виставки, ярмарки, воркшопи.

Формування нових кластерів сприятиме розвитку сільського зеленого туризму й в інших регіонах Волинської області, зокрема через створення та просування локального бренду туристичного продукту, підвищення його впізнаваності й конкурентоспроможності. Кластерний підхід забезпечує інтеграцію природних, історико-культурних та господарських ресурсів територій у єдиний туристичний продукт, що сприяє формуванню локальних автентичних туристичних пропозицій. До таких туристичних продуктів доцільно віднести:

- етнографічні та гастрономічні тури;

- подієві тури (фестивалі, ярмарки, обрядові дійства);
- майстер-класи з лозоплетіння, гончарства, соломоплетіння;
- оздоровчо-рекреаційні та сімейні відпочинкові програми;
- медові та фермерські маршрути.

Це створює передумови для диверсифікації туристичних послуг, зростання зайнятості сільського населення та підвищення економічної стійкості територіальних громад.

Висновки. Волинська область має значний природно-рекреаційний та історико-культурний потенціал для розвитку сільського зеленого туризму, який може виступати ефективним інструментом диверсифікації зайнятості сільського населення та соціально-економічного розвитку територіальних громад. Разом із тим розвиток галузі стримується недосконалістю нормативно-правового регулювання, тінізацією діяльності агросадіб, слабкою цифровізацією, фрагментованістю інформаційного простору, інфраструктурними обмеженнями та безпековими ризиками.

Ключовими напрямками інноваційного розвитку сільського туризму є цифровізація, впровадження екологічних технологій, розвиток автентичних туристичних продуктів і кластерний підхід. Досвід кластеру «Водні плеса Камінь-Каширщини» підтверджує ефективність кластерної моделі як інструменту підвищення конкурентоспроможності регіонального туристичного продукту та стимулювання сталого розвитку сільських територій Волинської області.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Батиченко С.П., Мельник Л.В. Сільський зелений туризм в Україні – стратегічна складова розвитку сільських територій. *Конструктивна географія та раціональне використання природних ресурсів*. 2024. Вип. 4 (спец.). С. 56–62.
2. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування : монографія. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2001. 395 с.
3. Биркович В.І. Сільський зелений туризм – пріоритет розвитку туристичної галузі України. *Стратегічні пріоритети. Науково-аналітичний щоквартальний збірник*. 2008. № 1 (6). С. 138–143.
4. Зайцева В.М., Гурова Д.Д., Корнієнко О.М., Кукліна Т. С., Журавльова С. М. Використання інноваційних технологій в галузі туризму : монографія. Запоріжжя, 2015. 144 с.
5. Зінко І. Сільський зелений туризм як складова стратегії туристичної політики регіону. *Вісник Львівського університету. Серія: Міжнародні відносини*. 2008. № 24. С. 77–83.
6. Іванишин В.В., Дудзяк О.А. Застосування в Україні досвіду розвитку сільських територій Європейських країн та США. *Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету*. 2015. Вип. 24. Том 3. С. 5–10.
7. Кучер П.В., Ільїн Л.В., Штойко П.І. Рекреаційно-туристичні ресурси Волинської області : монографія. Луцьк : Волинська друкарня, 2023. 180 с.

8. Підвальна О.Г. Інноваційні напрями розвитку сільського туризму у структурі регіональних туристичних систем. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 43. С. 334–337. URL: <https://socrates.vsau.org/repository/card.php?lang=uk&id=27764> (дата звернення: 13.01.2026).
9. Савчук Н.І. Кластер сільського туризму «Водні плеса Камінь-Каширщини». *Туризм сільський зелений*. 2022. Вип. 5 (62). С. 27–29.
10. Саковська О.М. Роль сільського (зеленого) туризму у територіальному розвитку України. *Інфраструктура ринку*. 2023. № 71. С. 183–187. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct71-32>.
11. Стратегія розвитку Волинської області на період до 2027 року. Офіційний сайт Волинської обласної державної адміністрації. URL: <https://voladm.gov.ua/> (дата звернення: 08.01.2025).
12. Roberts L., Hall D. Rural tourism and recreation: principles to practice. New York : CABI Publishing, 2001. 231 p.

REFERENCES:

1. Batychenko S. P., Melnyk L. V. (2024) Silskyi zelenyi turizm v Ukraini – stratehichna skladova rozvytku silskykh terytorii [Rural green tourism in Ukraine – a strategic component of rural development]. *Konstruktivna heohrafiia ta ratsionalne vykorystannia pryrodnykh resursiv – Constructive Geography and Rational Use of Natural Resources*, vol. 4 (special), pp. 56– 62. (in Ukrainian)
2. Beidyk O. O. (2001) Rekreatsiino-turystski resursy Ukrainy: metodolohiia ta metodyka analizu, terminolohiia, raionuvannia : monohrafiia [Recreational and tourist resources of Ukraine: Methodology and analysis techniques, terminology, zoning: monohrafiia]. Kyiv: VPC "Kyiv University", 395 p. (in Ukrainian)
3. Byrkovych V. I. (2008) Silskyi zelenyi turizm v Ukraini – stratehichna skladova rozvytku silskykh terytorii [Rural green tourism – a priority for the development of the tourism industry in Ukraine]. *Stratehichni priority. Naukovo-analitychnyi shchokvartalnyi zbirnyk – Strategic priorities. Scientific and analytical quarterly collection*, vol. 1(6), pp. 138–143. (in Ukrainian)
4. Zaitseva V. M., Hurova D. D., Korniienko O. M., Kuklina T. S., Zhuravlova S. M. (2015) Vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii v haluzi turizmu : monohrafiia [Use of innovative technologies in the tourism industry : monohrafiia]. Zaporizhzhia, 144 p. (in Ukrainian)
5. Zinko I. (2008) Silskyi zelenyi turizm yak skladova stratehii turystychnoi polityky rehionu [Rural green tourism as a component of the regional tourism policy strategy]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii: Mizhnarodni vidnosyny – Bulletin of Lviv University. Series: International Relations*, vol. (24), pp. 77–83. (in Ukrainian)
6. Ivanyshyn V. V., Dudziak O. A. (2015) Zastosuvannia v Ukraini dosvidu rozvytku silskykh terytorii Yevropeiskyykh krain ta SSHA [Application in Ukraine of the experience of rural development of European countries and the USA]. *Zbirnyk naukovykh prats Podilskoho derzhavnoho aharno-tekhnichnoho universytetu – Collection of scientific works of Podolsk State Agrarian and Technical University*, vol. 24(3), pp. 5–10. (in Ukrainian)
7. Kucher P. V., Ilin L. V., Shtoiko P. I. (2023) Rekreatsiino-turystychni resursy Volynskoi oblasti : monohrafiia [Recreational and tourist resources of Volyn region : monohrafiia]. Luts'k: Volynska drukarnia, 180 p. (in Ukrainian)
8. Pidvalna O. H. (2020) Innovatsiini napriamy rozvytku silskoho turizmu u strukturi rehionalnykh turystychnykh system [Innovative directions of rural tourism development in the structure of regional tourism systems]. *Infrastruktura rynku – Market Infrastructure*, vol. 43, pp. 334–337. Available at: <http://www.market-infr.od.ua/uk/43-2020> (accessed January 13, 2026) (in Ukrainian)
9. Savchuk N. I. (2022) Klaster silskoho turizmu «Vodni plesa Kamin-Kashyrshchyny» [Rural tourism cluster "Water bodies of Kamin-Kashyr region"]. *Turizm silskyi zelenyi – Green rural tourism*, vol. 5 (62), pp. 27–29. (in Ukrainian)
10. Sakovska O. M. (2023) Rol silskoho (zelenoho) turizmu u terytorialnomu rozvytku Ukrainy [The role of rural (green) tourism in the territorial development of Ukraine]. *Infrastruktura rynku – Market Infrastructure*, vol. 71, pp. 183–187. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct71-32>. (in Ukrainian)
11. Stratehiia rozvytku Volynskoi oblasti na period do 2027 roku. Ofitsiyni sait Volynskoi oblasnoi derzhavnoi administratsii [Development Strategy of Volyn Region for the Period Until 2027. Volyn Regional State Administration]. Available at: <https://voladm.gov.ua> (accessed January 8, 2026)
12. Roberts L., Hall D. (2001) Rural tourism and recreation: principles to practice. New York : CABI Publishing, 231 p.

Дата надходження статті: 03.12.2025

Дата прийняття статті: 18.12.2025

Дата публікації статті: 29.12.2025